

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndz/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	3013200167
Dátum vydania rozhodnutia:	05.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3013200167.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Z., bytom L., proti žalovanej Správe katastra Trenčín, so sídlom Piaristická 25, Trenčín, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. j. Xo 12/2012 zo 17. januára 2013 a iné, vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 13S/24/2013, o námietke žalobcu na zaujatosť predsedníčky senátu Krajského súdu v Trenčíne O., takto

rozhodol:

Predsedníčka senátu Krajského súdu v Trenčíne O. n i e j e v y l ú č e n á z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 13S/24/2013.

Odôvodnenie

Žalobca sa žalobou podanou na Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) dňa 06.03.2013 domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by Krajský súd v Trenčíne „zakázal do rozhodnutia vo veci samej žalovanej Správe katastra Trenčín akokoľvek manipulovať a upravovať evidenciu nehnuteľného majetku neb. W. rod. P. v k. ú. J. a evidenciu nehnuteľného majetku rodín S., L., I., S., P. a komposesorátov A. a S. v katastrálnych územiach okruhu pôsobnosti Správy katastra Trenčín bez vopred vyžiadaného súhlasu žalobcu, pričom zákaz sa vzťahuje aj na vydávanie kópií predmetnej evidencie a nahliadnutie do predmetnej evidencie tretím subjektom bez súhlasu žalobcu“ a ďalej sa okrem iného v bode 1. žalobného petitu domáha zrušenia rozhodnutia žalovanej č. j. Xo 12/2012 zo 17.01.2013“.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 19.03.2013 13S/24/2013-8 konanie o predbežnom opatrení zastavil z dôvodu, že v správnom súdnictve s poukazom na ustanovenie § 246c ods. 1 veta prvá OSP vydanie predbežného opatrenia neprichádza do úvahy.

Písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 10.04.2013 (č. l. 19) žalobca podal odvolanie proti tomuto uzneseniu krajského súdu žiadal, aby ním požadované predbežné opatrenie vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorú požiadavku zopakoval v podaní došlom krajskému súdu dňa 11.04.2013 (č. l. 24), v ktorom a zároveň vzniesol námietku zaujatosti voči O., predsedníčke senátu Krajského súdu v Trenčíne, z dôvodu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27C/133/2007 a následne na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 2C/217/2008 bola O. spolu s ostatnými sudcami

Krajského súdu v Trenčíne rozhodnutím (správne uznesením) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19.05.2008 sp. zn. 2Nc/18/2008 vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí o žalobe, ktorú podala dnes už nebohá matka žalobcu proti Okresnému súdu Trenčín a Krajskému súdu v Trenčíne „vo veci sťažnosti žalobcu na chýbajúce doklady zo spisu č. k. 7C/971/2000 (6NC/377/93) Okresného súdu Trenčín, ktoré dokazovali nezákonné konanie Správy katastra Trenčín, odporcov a Okresného súdu Trenčín sp. zn. M/155/47(č. k. 12Nc/36494), Ľudového súdu Trenčín č. k. 2T/399/53, na ktoré sa ďalšie chybné rozhodnutia Okresného a Krajského súdu Trenčín nabaľujú. Žalobca to v priebehu súd. konania sp. zn. 7C/971/2000 namietal s následkom, že bol aj s rodinou hrubo znevažovaný odporcami s ich advokátmi a Okresným a Krajským súdom Trenčín odôvodneniami svojich rozhodnutí“. O. bola vtedy vylúčená pre pomer k žalovanému 2/, ktorý jej osobným úradom, a sama sa cítila zaujatá, z dôvodu ktorého nemôže rozhodnúť o oznámení sudcov nižšieho stupňa.

Predsedníčka senátu Krajského súdu v Trenčíne O. sa k vznesenej námietke písomne vyjadrila tak, že v právnej veci navrhovateľky W., bytom I., proti odporcom 1/ Okresnému súdu v Trenčíne a 2/ Krajskému súdu v Trenčíne, o vrátenie chýbajúcich dokladov, bolo konanie vedené na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. 27C/133/2007 a po postúpení veci Okresnému súdu v Žiline na tamomšom súde pod sp. zn. 2C/217/2008, dňa 31.03.2008 podala vyjadrenie podľa § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). V uvedenej veci sa cítila zaujatá z dôvodu, že bola pridelená na výkon funkcie sudcu ku Krajskému súdu v Trenčíne, ktorý bol v tejto veci odporcom v 2. rade. O vylúčení sudcov Krajského súdu v Trenčíne z rozhodovania vo veci sp. zn. 27C/133/2007 a prikázaní veci Krajskému súdu v Žiline rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 19.05.2008, sp. zn. 2Nc/18/2008 (č. l. 25).

Skutočnosť, že bola vylúčená z rozhodovania vo veci vedenej na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. 27C/133/2007, vzhľadom na vzťah k odporcovi 2, nemá vplyv na jej zaujatosť v danej veci (sp. zn. 13S/24/2013), pretože nejde o rovnakých účastníkov konania, ku ktorým nemám žiaden vzťah a ani o totožnú vec.

Krajský súd v Trenčíne v súlade s ustanovením § 16 ods. 1 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) predložil námietku zaujatosti na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorému spis bol doručený dňa 05.08.2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci podľa § 16 ods. 1 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP o tom, či je sudca vylúčený, po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu včítane spisu Okresného súdu v Žiline sp. zn. 2C/217/2008 dospel k záveru, že námietka zaujatosti nemá oporu v zákone ani v judikatúre súdov včítane Európskeho súdu pre ľudské práva.

Podľa § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 OSP konštruuje ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétnymi označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 01.10.1982).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť

zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť (k tomu pozri napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 16/00). Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci“.

V zmysle stabilizovanej judikatúry súdov Slovenskej republiky ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska účastníka alebo sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tu tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán.

Vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaufato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Sudcov pomer k účastníkom alebo ich zástupcom môže byť založený predovšetkým na príbuzenskom alebo jemu obdobnom vzťahu, ktorému na roveň môže v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský, či naopak zjavne nepriateľský. Do úvahy prichádza i vzťah ekonomickej závislosti.

K záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je síce potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý; postačuje, ak možno mať so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosti o jeho nezaufatosti.

O takýto prípad sa však v danej veci napriek úvahám žalobcu nejedná.

Okrem toho dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 OSP).

Citované zákonné ustanovenie § 14 ods. 3 OSP výslovne vylučuje, aby by dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí boli okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci. S účinnosťou od 15.10.2008 sa rozšírilo negatívne vymedzenie okolností, na ktoré súd neprihliada pri rozhodovaní o vylúčení sudcu tak, že ako dôvod pochybnosti o sudcovej nezaufatosti bol vylúčený dôvod spájaný s jeho rozhodovaním v iných veciach.

V námietke zaujatosti preto účastník nemôže ako dôvod použiť nielen okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci ale od 15.10.2008 ani okolnosti spočívajúce v rozhodnutí v inej veci.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, konštantnej judikatúry a zásad Najvyšší súd Slovenskej republiky v danej veci nemohol považovať dôvod, ktorý uviedol žalobca vo svojom podaní z 11.04.2013, za dôvod pre vylúčenie O., predsedníčky senátu Krajského súdu v Trenčíne, z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 13S/24/2013.

V danom prípade sa nejedná o taký dôvod, ktorý by mohol vyvolať pochybnosti nezaufatosti tejto sudkyne. Žalobca v námietke zaujatosti voči predsedníčke senátu Krajského súdu v Trenčíne O. okrem toho, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. 27C/133/2007, a po prikázaní veci na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 2C/217/2008 rozhodol o jej vylúčení, iné relevantné námietky neuviedol a neuviedol ani žiadne okolnosti, ktoré by mohli viesť k záveru o jej pomere k veci, účastníkom alebo k ich zástupcom, a teda k záveru o jej zaujatosti. Konanie

o žalobe W. (zomrelej XX.XX.XXXX) proti Okresnému súdu Trenčín a Krajskému súdu v Trenčíne bolo konaním občianskoprávnym a bolo právoplatne skončené odmietnutím podania pre neodstránenie väd žaloby uznesením Okresného súdu v Žiline pod č. k. 2C/217/2008-45 zo 04.12.2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/65/20010-79 z 31.03.2010 a nevykazuje žiadne spoločné znaky s konaním v správnom súdnictve vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 13S/24/2013, predmetom ktorého je preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy - Správy katastra Trenčín č. j. Xo 12/2012 zo 17.01.2013, ktorým žalovaná potvrdila odvolaním napadnuté rozhodnutie Správy katastra Trenčín spis. zn. spis. zn. X-46/10-2 vydané dňa 01.10.2012 a odvolanie Z., podané dňa 25.10.2012 zamietla. Jedná sa teda o dve celkom odlišné konania, odlišných žalovaných, ktoré spolu obsahovo nesúvisia.

Nakoľko podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach a v námietke zaujatosti vznesenej odporkyňou nie sú uvedené nijaké právne relevantné dôvody, pre ktoré by predsedníčka senátu Krajského súdu v Trenčíne O. mala, resp. mohla byť vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 16 ods. 1 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, nevylúčil predsedníčku senátu Krajského súdu v Trenčíne O. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 13S/24/2013.

Záverom Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti najmä žalobcu, že konanie v danej veci, t. j. konanie o preskúmanie rozhodnutia a postupu Správy katastra Trenčín č. j. Xo 12/2012 zo 17.01.2013 nie je reštitučným konaním podľa zákona č. 503/2003 Z. z., o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (toto konanie bolo pôvodne vedené na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 5S/7/2005 a právoplatne skončilo zrušením rozhodnutia Krajského pozemkového úradu v Trenčíne z 15.07.2005, č. H/2005/00166-002, ako aj rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Prievidzi z 19.05.2005 č. OPU-1144-2005/2736/680-C o zastavení reštitučného konania, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 04.04.2007 sp. zn. 4Sž-o-KS 62/2006 a vrátením veci Krajskému pozemkovému úradu na ďalšie konanie), ani konaním podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, ani podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (z obsahu rozhodnutia žalovanej vyplýva, že v reštitučných konaniach bola nebohá matka žalobcu zrejme úspešná), ale je konaním podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (konanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) o oprave chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 písm. a/ zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, čo znamená, že nie konaním, ktoré by bolo zo zákona oslobodené od súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. ú/ či § 4 ods. 2 písm. z/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), ako sa mylne domnieva žalobca podľa jeho „námietok“ z 05.04.2013 (č. l. 18). Okrem toho v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§ 247 a nasl. OSP) musí byť žalobca - fyzická osoba, ak sám nemá právnické vzdelanie, zastúpený advokátom (§ 250a OSP). Krajský súd žalobcu správne vyzval na zaplatenie súdneho poplatku (výzva z 22.03.2013 č. k. 13S/24/2013-11) i na predloženie plnomocenstva udeleného advokátovi (výzva z 22.03.2013 č. k. 13S/24/2013-12, avšak žalobca doteraz tieto vady konania, bez odstránenia ktorých nie možné v konaní pokračovať (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch a § 250d ods. 3 OSP), neodstránil. O tom, že musí byť v súdnom konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP zastúpený advokátom, má pritom žalobca vedomosť, nakoľko v konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 5S/7/2005 bol riadne zastúpený JUDr. Jozefom Kováčikom, advokátom v Trenčíne, Legionárska č. 2/210.

S ohľadom na zásadu procesnej ekonómie si najvyšší súd dovoľuje upriamiť pozornosť krajského súdu na to, že sa v ďalšom konaní bude musieť s týmito vadami konania vysporiadať, a to i s prihliadnutím na ustanovenie § 10 ods. 2 písm. a/ zákona o súdnych poplatkoch a § 30 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP. Následne bude potrebné predložiť vec na rozhodnutie o odvolaní žalobcu (č. l. 19) proti

uznesení Krajského soudu v Trenčíně z 19.03.2013 13S/24/2013-8 a vysporiádat' sa s ostatnými bodmi žalobného petitu (č. l. 4), z ktorých body 2. až 8. nespádajú pod druhú hlavu piatej časti OSP a súd v správnom súdnictve by o nich po odstránení nejasností žaloby mohol rozhodnúť zrejme len podľa § 250v OSP, prípadne žalobu v tejto časti po zastavení konania postúpiť príslušnému správnomu orgánu, a bod 9. nespadá vôbec pod správne súdnictvo - o ospravedlnení môže rozhodnúť iba príslušný okresný súd v občianskoprávnom konaní podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. V tomto smere bude potrebné dať žalobcovi náležité poučenie v zmysle § 43 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, pokiaľ po zvolení si advokáta tieto nezrozumiteľnosti podania sám neodstráni.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky taktiež dáva do pozornosti žalobcu, že základného práva účastníka konania na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky je možné sa na súde domáhať zákonom stanoveným spôsobom, čo taktiež znamená, že pre úspešné uplatnenie nároku (práva) musí mať tento nárok oporu v hmotnom práve a musí byť uplatnený spôsobom zodpovedajúcim právu procesnému, a že v zmysle § 101 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP sú účastníci konania povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne (čo znamená tiež zrozumiteľne) opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky, a že dbajú na pokyny súdu. V zmysle zásady, ktorá platila už v rímskom práve a podľa ktorej „práva patria len bdelym“ („vigilantibus iura scripta sunt“), je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva adekvátne bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať, čo platí nielen o využívaní práv vyplývajúcich z hmotnoprávnych predpisov ale aj o využívaní zákonných práv procesných, včítane rešpektovaní príslušných procesných ustanovení.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.